

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Opptjening og uttak av alderspensjon i folketrygden

St.meld. nr. 5 (2006 – 2007)

20. oktober 2006

Svakheter ved dagens pensjonssystem

- Lite lønnsomt å arbeide
 - Null opptjening for lave inntekter og inntekter etter 40 år
 - Null opptjening etter 62 år i AFP
 - Avkorting av pensjon mot arbeidsinntekt
- Urettferdig for mange
 - Mange minstepensjonister (minstepensjonistfella – minstepensjon selv med inntekt)
 - Vilkårighet (lik inntekt – ulik pensjon, jevn inntekt taper, stigende inntekt vinner)
 - Ikke alle kan gå av ved 62 år
- Komplisert
- For lite bærekraftig
 - Yrkesaktive pr. pensjonist: 3,9 i 1967, 2,6 i dag og 1,7 i 2050
 - Antall over 65 år fordobles fram til 2050

Mål for et godt pensjonssystem

- God motivasjon til arbeid
 - Klar sammenheng mellom arbeid i alle år og pensjon
 - Spesielt viktig ved pensjonering – det må lønne seg å arbeide
- Mer rettferdighet
 - Lave og midlere inntekter - høyere kompensasjon enn i dag
 - Alle med opptjening skal ha mer enn minstepensjon
 - Økt årlig pensjonsopptjening for ulønnet omsorgsarbeid
- Enkelt og forståelig
 - Nødvendig for valg av pensjoneringstidspunkt
 - Den enkelte skal kunne beregne egen pensjon
- Økonomisk og sosialt bærekraftig
 - Ikke for stor belastning på de yrkesaktive
 - Den enkelte må oppleve å få igjen for innbetalingene

Pensjonsreformen i tre trinn

1. Pensjonskommisjonen 2001 – 2004
St. meld. nr. 12 (2004 – 2005) Pensjonsreform – trygghet for pensjonene
Pensjonsforliket mai 2005
2. St. meld. nr. 5 (2006 - 2007)
Opptjening og uttak av alderspensjon i folketrygden
20. oktober 2006
3. Videre arbeid fram mot 2008/2010:
 - Tilpasset AFP
 - Tilpasning av tjenestepensjoner
 - Uførepensjon
 - Lovarbeid folketrygden – med overgangsregler
 - IKT
 - Samlet informasjon om pensjonsrettigheter

Arbeidsledige, omsorgsarbeid og verneplikt

All inntekt – også småjobber – teller

Pensjonsopptjening for arbeidsledige, herunder deltidsarbeidende

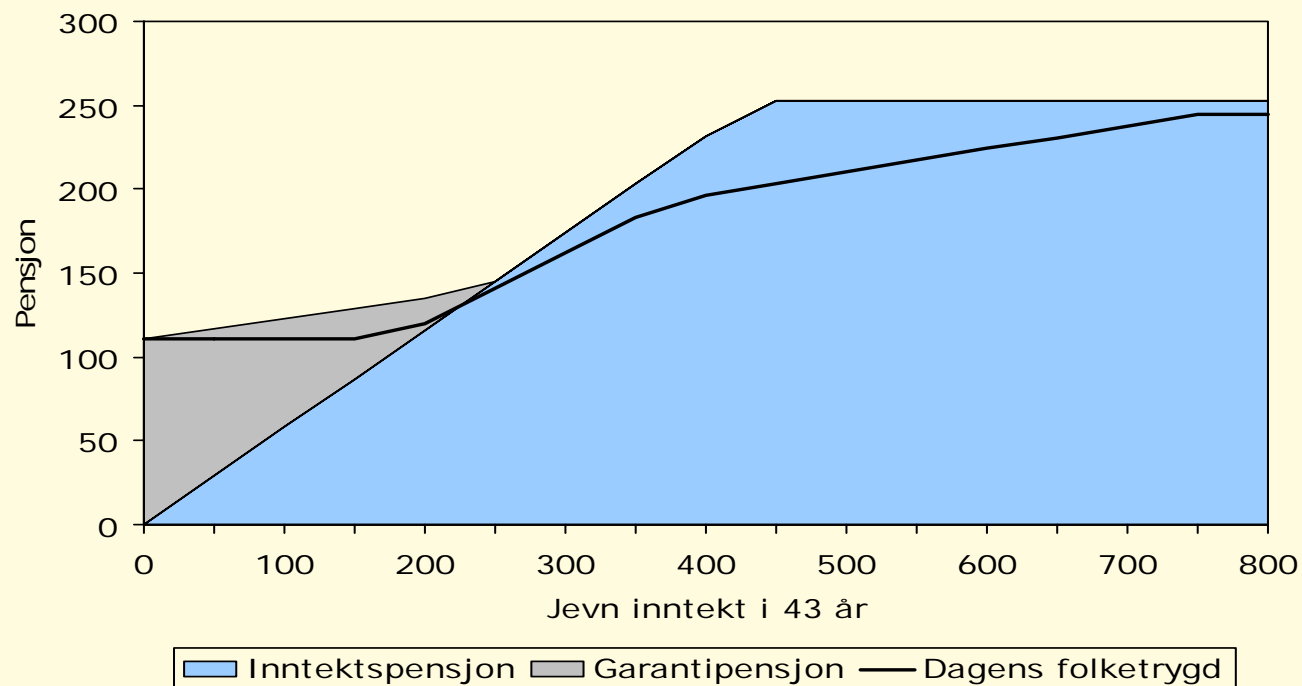
Omsorgsopptjening

- Minstegarantien økes fra 4 til 4,5 G
- Antall år reduseres fra sju til fire år pr. barn

Pensjonsopptjening for vernepliktige

- Opptjening på 2,5 G årlig
- Det blir nesten ingen minstepensjonister

Ny alderspensjon - arbeidspensjonsmodellen

- **Oppfyller Stortingets krav:**
 - Pensjonsnivå for pensjonister som gruppe (2 – 5 G)
 - Fjerner "minstepensjonsfella"
 - Gode arbeidsinsentiver
- Enkel og robust
- Bedre fordeling enn Pensjonskommisjonen

Pensjonsprosent	1,35
Opptjeningsstart	Første krone
Avkorting	80 pst.
Opptjeningstak	7 G

Ny alderspensjon - eksempler

	Dagens folketrygd	Regjeringens forslag	Differanse kroner	Differanse pst.
Lav inntekt (175 000 kr - 2,8 G)	111 000 (minstepensjon)	132 000	21 000	18 pst.
Gjennomsnittlig inntekt (350 000 kr - 5,6 G)	183 000	203 000	20 000	11 pst.
Høy inntekt (700 000 kr - 11,3 G)	238 000	253 000	15 000	6 pst.

Enslig pensjonist - jevn inntekt i 43 år – uten levealdersjustering

Flere i arbeid – ikke bare pensjon

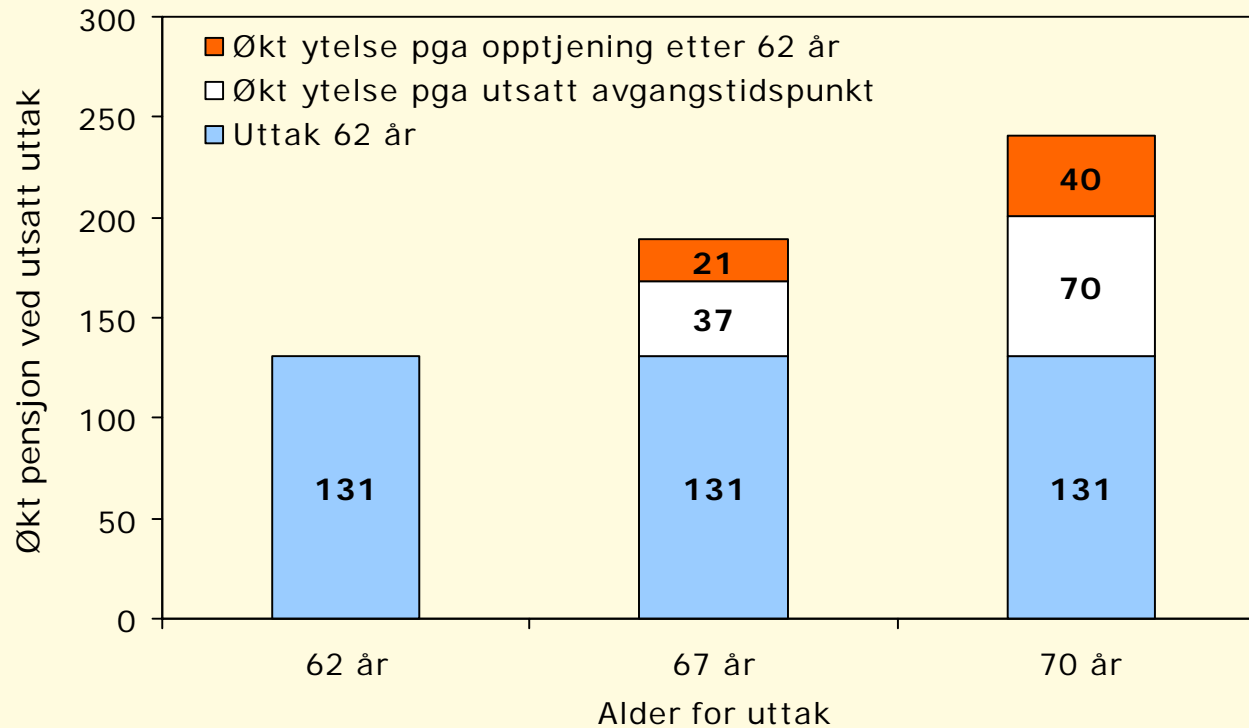
- Ansettelsesvern:
 - Styrke vernet for dem over 62 år
 - Utreder og vurderer om 70-årsgrensa i arbeidsmiljøloven skal heves - for eksempel til 72 år
- Påvirke holdninger:
 - Høy aktivitet ved Senter for seniorpolitikk
- God arbeidsgiverpolitikk:
 - Ekstra fri med lønn for seniorer 62/65 år i staten
 - Forsøk med redusert arbeidstid for seniorer i staten
- Godt arbeidsmiljø avgjørende
- Etter- og videreutdanning må i fokus igjen

Seniormeldingen legges fram i dag

Uttak av alderspensjon fra 62 år

- Mulig å ta ut pensjon fra 62 år – betydelig velferdsreform
- Utsatt uttak gir klart høyere årlig pensjon
- Mulig å ta ut delpensjon og trappe gradvis ned
- Kan kombinere arbeid og pensjon uten avkorting

Fleksibel pensjon i folketrygden

Inntekt 311 000 kroner i 40 år ved 62 år

AFP skal videreføres

- Dagens AFP bygger på dagens alderspensjon
 - Opptjeningsregler (besteårsregel og 40 årsregel)
 - Pensjonsalder 67 år
- Ny alderspensjon krever tilpasning av AFP
 - Nye opptjeningsregler (alle år skal telle likt)
 - Fleksibelt uttak fra 62 år
- Tilpasningen må skje i samarbeid med partene
 - Respekt for framforhandlede rettigheter

Tilpasning av AFP - hensyn

- En tilpasset AFP må understøtte målene for reformen
 - Det skal lønne seg å stå i arbeid - også etter 62 år
- Det skal være lettere å kombinere arbeid og pensjon
- 62 år må ikke bli norm for pensjonering
- Begrense AFP som utstøtingsmekanisme

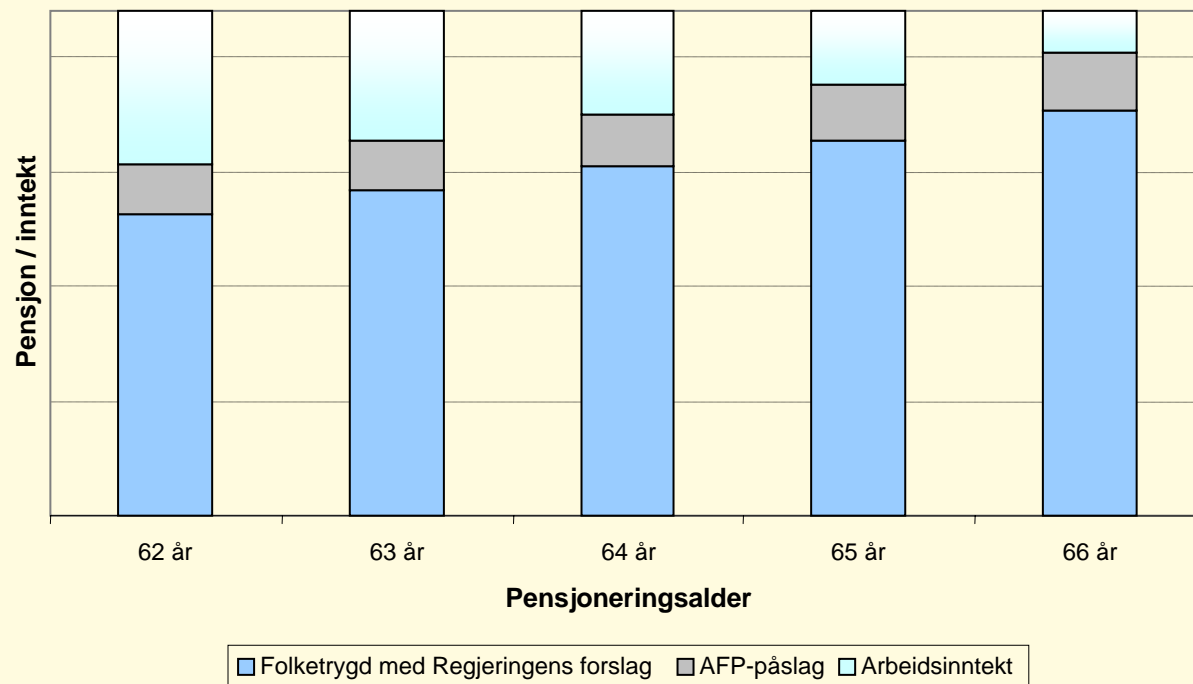
Rammer for tilpasset AFP

Regjeringen vil invitere partene til en bred prosess om utformingen av en tilpasset AFP

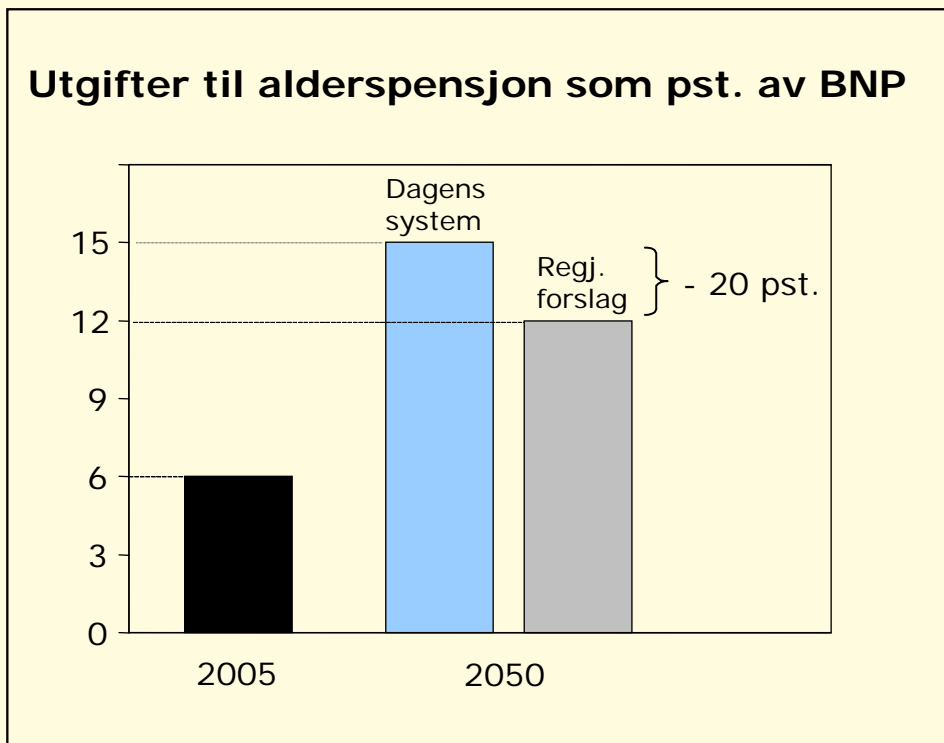
Regjeringen legger vekt på:

1. AFP skal bidra til et godt tidligpensjonssystem fra 62 år
2. AFP videreføres som årlig påslag til alderspensjon. Det blir adgang til å jobbe så mye man vil uten reduksjon i pensjonen
3. Staten viderefører sitt økonomiske bidrag til AFP
4. Forslag til ny AFP i forkant av hovedoppgjøret i 2008

AFP som påslag – eksempel

Mer bærekraftig pensjonssystem

- Samme ramme som Pensjonskommisjonen
- Pensjonsutgiftene reduseres fra 15 til 12 pst. av BNP
- Dette skyldes:
 - Flere i arbeid
 - Færre pensjonister
 - Lavere pensjoner

Mer rettferdig pensjonssystem

- Klarere sammenheng mellom arbeid og pensjon
 - Alle år teller
 - Alle får mer igjen for å arbeide
- Alle med opptjening får inntektpensjon
 - færre minstepensjonister (minstepensjonsfella fjernes)
- Valgfritt uttak av pensjon fra 62 år
 - tilpasset AFP videreføres
- Jobb så mye du vil ved siden av pensjon
 - uten å miste pensjonen dine (både folketrygden og AFP)
- Et pensjonssystem du kan stole på

www.pensjonsreform.no